

Fiskivinnutingið sett ígjár:

Tonsamentalitet- urin má broytast

til »flest møguligar krónur burtur úr hvørjum fiski, sum verður veiddur« segði Karl Andreassen, formaður í Fiskivinnuráðnum, tá hann setti tað triðja fiskivinnutingið í Norðurlandahúsinum ígjár.

Hann segði:

Vegna Fiskivinnuráðið skal eg bjóða øllum at vera vælkommin til fundin.

En særleg velkomst til Thorbjørn Trondsen for hans velvilje til at komme den lange vej og deltag på denne konference.

Evnið, ið verður viðgjørt hesaferð, er:

»Vørumerking! — er tað framtíðin í føroyskari fiskivinnu?»

Eg skal loyva mær at koma við minum egnu viðmerkingum til evnið: So við og við hava vit fingið

neyvan kunnleika um hvørji fiskasløg og hvussu stórar nøgdir av hvørjum fiskasløg vit kunnu veida undir Føroyum. Tað er mangt sum bendir á, at vit veruliga eru komin upp á tær nøgdirnar, sum tað ber til at fáa upp á land av Føroyagrunninum av kendum fiskasløgum.

Sostatt ber illa til at fiska seg burtur úr møguligum trupulleikum. Skulu vit hava fleiri pengar burtur úr hvørjum fiski, sum kemur upp á land, so

mega tiltøk setast í verk, sum kunnu skaffa fleiri krónur fyri hvønn fiskin.

Gongda leiðin má tí verða ein øðrvísi framleiðsla enn hana, sum vit kenna í dag. Vit mega finna nøkur nýggj produkt til framleiðsluna, sum leggja fleiri pengar eftir seg til samfelagið.

Formaðurin í Reiðarafelagnum segði leygarðagin 22. juni í ár í útvarpinum, at býttisprosentin í sáttmálanum er soleiðis, at skipini í dag

ikki kunnu geva meir, sum kravt varð av Fiskimannafelagnum.

Skal meir fáast burturúr, segði formaðurin í Reiðarafelagnum, má hetta sostatt koma frá fiskaprisum ella øðrum.

Nú skal fundurin her ikki beinleiðis verða avmarkaður til botnfiskaveiðina undir Føroyum, men skuldi helst eisini tikið fjarfiskiskapin við.

Í 1984 veiddu vit uml. 140.000 tons.

Henda stóra nøgdin varð nýtt soleiðis:

34.000 tons varð saltað — flakt og fløk

4.000 tons varð selt fesk

4.000 tons varð selt heilfryst (kalvi, svartkalvi, havtaska, sköta v.m.)

28.000 tons varð selt sum konsum (5 lb og 5 lb equivalentur, iroknað skin-on)

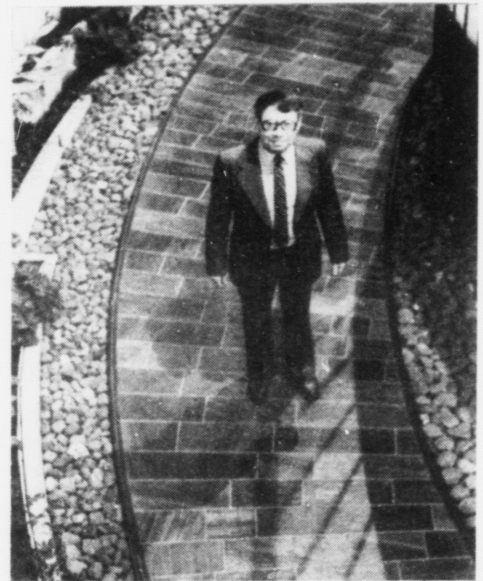
70.000 tons varð selt sum blokkur v.m.

Um vit siga, at tað sum fór fesk og heilfryst av landinum, og tað sum fór sum konsum helst ikki í dag kann gerast til eina viðariviðgjørda vøru, so er hetta 36.000 tons av teimum 140.000 tonsunum.

Hvat viðvikur til saltaða — flakt og fløk — 34.000 tons so kunnu brosmuflokin helst ikki brukast til annað enn tað, sum tey fara til í dag. Tað er ein spurningur, um partar av tí, sum í dag fer til saltfisk, ikki kundi verið nýtt til eina aðra vøru, sum kundi givið fleiri krónur fyri hvønn fiskin. Hetta er eisini galdandi fyri longuflokin.

Hóast hetta er helmingurin av ráfiskanøgðini, 70.000 tons, eftir sum í dag fara til blokk og líkandi vøru, og tað er henda nøgðin, hesi 70.000 tonsini, sum eftir minum tykki eigur at verða viðgjørð á hesum fundinum.

Helvtin av okkara rávøgrundarlagi fer til

Karl Andreassen, formaður í Fiskivinnuráðnum bjóðar vælkommin í fiskivinnuting í Norðurlandahúsinum

nakað, sum aðrir fáa ágóðan av. Tað er eingin ivi um, at vit missa fleiri milliónir krónur við ikki at viðgera hesa vøruna meiri.

Vit eiga alment at tjakast um, um hetta er rætt.

Vit eiga at kanna, hvørjar forðingar eru fyri viðarviðgerðini. Vit eiga at fáa greiðu á, um tollviðurskipti og handilsviðurskipti annars í okkara keyparalondum og møguligum keyparalondum forða fyri einum slikum arbeiði.

Tað verður sagt, at virki í okkara grannalondum og serliga Danmark, sum framleiða liðugt vøru úr fiski nýta umleið 4–8% av seluvirðinum til vørumerking og marknaðarføring.

Yvirføra vit hetta til okkara viðurskipti, so skuldu vit brúkt umleið 100 mió. kr. um árið til hetta endamálið. Veruleikin er, at vit í dag brúka 20–30 mió. kr.

Er hetta eitt tekin um, at vit prioritera sølu- og menningararbeiðið ov litið?

Saltfiskurin var jú álitandi hjá okkum heilt upp í 50-árin, so komu flakavirkini og tann framleiðslan, sum er farin fram har. Tað er nógv sum bendir á, at vit mega lyfta okkum upp í ta triðju fasuna, sum er at viðgera okkara fiskavøru enn meira. At fjøltátta framleiðsluna.

Føroysk fiskaframleiðsla hevur higartil ikki verið serliga fjøltáttað. Vit hava havt eina einstáttaða framleiðslu, sum hevur lagt doydn á einstáttaðar vøru í stórum nøgðum.

Høvuðsgrundin til hetta er helst tann, at strategiin fyri framleiðsluna varð lögð í eini tíð, tá vit høvdu næstan óavmarkaðar nøgdir av fiski at taka av í

havinum.

Tá varð herðingin lögð á, at fáa nøgdirnar upp á land og minni varð hugsað um leveransur til tað best betaltu nýtslu og góðsku.

Hetta fyri, at veiðiliðið skuldi fáa sum mest burtur úr úr í krónum. Hetta hevur ført til, at vit hava fingið ein rættiliga framkomman fiskiflota og nú eisini ein yvirkapasitet í feskfiskafloktanum.

Hetta hevur eisini skapt flakavirkir á hvørjum tanga og ført til, at vit eru vorðnir leverandørar av rávøru og hálvfabrikatúr á heimsmarknaðinum. Tað er henda gongdin, sum vit nú eiga at broyta.

Nøgdarhugsanin dugir ikki longur, og skulu vit fáa nakað meira burturúr, so má hetta gerast við at økja um útflutningsvirðið við at fjøltátta framleiðsluna, soleiðis at útflutningsvirðið kann skapa eitt meirvirði til øll liðini í fiskivinnuni.

Eg eri væl vitandi um, at tað eru fyritekur her, sum gera framkommar vøru, og eisini eru fyritekur, sum hava ætlanir um at gera tilikar í framtíðini.

Vit hava sum sagt higartil havt tað fyri eygað, at vit kunnu fiska okkum burtur úr trupulleikum, og tað hevur mangan eydnast og verið bjargingin.

Hóast tað so má »tonsamentaliteturin« broytast til »flest møguligar krónur burtur úr hvørjum fiski, sum verður veiddur«.

Fiskivinnuráðið hevur tí tikið stig til hendan fundin, og roknað verður við at fáa nøkur sjónarmið fram um hetta evnið frá teimum, sum dagliga fáast við hesi viðurskipti.

